گزارش خبر
NEWSREPORT
کد خبر: ۴۹۵۳۴۴
شنبه ۱۰ شهریور ۱۴۰۳ ۱۰:۲۶

شفاف سازی وزیر اقتصاد دولت چهاردهم در خصوص نرخ گذاری دلار، بنزین، بورس و وام ازدواج

وزیر اقتصاد گفت: حتما ارز را با همکاری بانک مرکزی تک نرخی می‌کنیم. وقتی نرخ نیما را به نرخ بازار نزدیک کنیم، دلار بازار آزاد ارزانتر می‌شود. کارهای شوک آور در اقتصاد نخواهیم کرد، چه در ارز ترجیحی و چه بنزین. هیچ تغییری در شرایط تسهیلات ازدواج ایجاد نشده است.

به گزارش خبرنگاران گروه صنعت و تجارت گزارش خبر،گفتگوی ویژه خبری شبکه خبر امشب با حضور عبدالناصر همتی وزیر امور اقتصادی و دارایی اولویت‌های اقتصادی دولت چهاردهم را واکاوی کرد.

مقدمه مجری: امشب راجع به مهم‌ترین اولویت‌های دولت چهاردهم در حوزه اقتصاد صحبت خواهیم کرد و البته راه حل‌هایی که برای مشکلات پیش رو وجود دارد و اهدافی که در برنامه هفتم بعنوان سند بالادستی آمده خواهیم دید که با چه ساز و کار و چه برنامه ریزی به آن خواهیم رسید. موضوعاتی مثل تک نرخی شدن نرخ تورم، رشد اقتصادی ۸ درصد و موضوعاتی که در حوزه اقتصاد تعریف می‌شود. امشب گپ و گفت کوتاهی با آقای همتی خواهیم داشت.

همتی: ابتدا لازم می‌بینم فرارسیدن هفته آخر ماه صفر و سالروز رحلت پیامبر بزرگ اسلام (ص)، شهادت امام حسن مجتبی و شهادت امام رئوف حضرت امام رضا (ع) را به همه هموطنان عزیز تسلیت عرض می‌کنم.

من خیلی خوشحال هستم بالاخره بعد از سه سال بایکوت تلویزیونی همتی شکست و ما الان در خدمت شما هستیم که با مردم عزیز صحبت کنیم و این را هم مرهون تدبیر مقام معظم رهبری و رای ملت عزیز می‌دانم که به جناب اقای دکتر پزشکیان دادند. انشاالله از این به بعد بیاییم و برای مردم صحبت کنیم تلاش کنیم کار کنیم بتوانیم برای پیشرفت اقتصاد فعالیت کنیم. خوب است اول صحبتم یادی کنم از شهیدان خدمت به ویژه آیت الله شهید رئیسی و علو درجات را برای ایشان از خداوند آرزو کنم.
سوال: این اولین گفتگوی تلویزیونی جنابعالی پس از حضور به عنوان وزیر اقتصاد درست است؟

همتی: بله

سوال: امیدوارم گفتگوی خوبی باشد. چون با گلایه شروع کردید.

همتی: نه گله نکردم، می‌گویم بالاخره امیدوارم از این به بعد هم منتقدان را بگذارید بیایند صحبت کنند.

سوال: با یک گزارش شروع کنیم که به سوابق جنابعالی نگاهی انداخته است.

همتی: خیلی نوستالژیک و خاطره انگیز بود خیلی از این‌ها را ندیده بودم دست شما درد نکند.
پس حالا که گفتید آخرین بحث آن اعلام رای اعتماد بود که لازم می‌دانم از جناب آقای دکتر قالیباف و نمایندگان عزیز بخاطر اعتمادی که به بنده کردند تشکر بکنم.

نزدیک ۱۴ چالش مهم اقتصادی داریم

سوال: اگر بخواهیم چند چالش در حوزه اقتصاد را مطرح بکنیم یا شاید به تعبیر دقیق‌تر ابرچالش که اگر این‌ها را جنابعالی بر آن فائق بیایید یا اقتصاد بتواند حل کند، کارهای بسیار مهمی اتفاق افتاده، اگر چند مورد را بخواهید نام ببرید کدام‌ها هستند؟

همتی: آن چیزی که محاسبه کردم و در برنامه هم به مجلس محترم ارائه کردم، تقریبا نزدیک به ۱۴ تا چالش مهم اقتصادی دارد، من غیراقتصادی‌ها را عرض نمی‌کنم، این ۱۴ چالش چند تای آن خیلی مهم است، من چند روز پیش هم این را عرض کردم شاید منعکس شده باشد، تمام فعالیت‌هایی که ما در اقتصاد انجام می‌دهیم نتیجه آن باید در ۴ تا متغیر مهم کلان اقتصادی نمایان بشود، یکی کنترل تورم و ثبات اقتصادی است، دومی رشد بالای اقتصادی است، سومی توزیع عادلانه درآمد و رفع فقر است و چهارم هم کاهش بیکاری و پایین آوردن نرخ بیکاری است.

اگر ما تلاش هایمان در اقتصاد به این ۴ تا نرسد عملا فایده ندارد، ما در ارتباط با رشد اقتصادی طبیعی است که ما طی ۲۰ سال گذشته من محدود هم نمی‌کنم که بحث دولت خاصی نباشد، طی ۲۰ سال گذشته نوسان رشد داشتیم عمده آن هم به خاطر این بود که رشد ما منابع محور است یعنی هر موقع قیمت نفت و تولید نفت ما بالا رفته رشد ما خوب شده هر زمان پایین آمده رشد ما سقوط کرده این نوسان اجازه نمی‌دهد کشور کیکش بزرگ شود اجازه نمی‌دهد اقتصاد پیش بینی پذیر باشد و نااطمینانی را در کشور رشد می‌دهد تورم هم همین طور بوده بخاطر کسر بودجه مداومی که ما داشتیم و خرج بیشتر از دخلی که داشتیم و ناترازی سیستم بانکی مان البته ناترازی هم بیشتر برمی گردد به همین کسری بودجه، این هم باعث شده که ما همیشه تورم‌های بالایی داشته باشیم که اخیرا دیگر تورم ۴۰ درصد بالا شده و این خیلی خطرناک برای کشورمان است و قدرت خرید مردم هم به شدت دارد پایین می‌آورد نرخ پس انداز را دارد پایین می‌آورد نرخ سرمایه گذاری را دارد پایین می‌آورد و این‌ها برای آینده کشور خوب نیست.

توزیع درآمد هم همین طور است علیرغم این که ما یارانه‌های آشکار و پنهان وحشتناکی داریم پنهانش بخصوص، ولی وضعیت عمومی مردم و فقر اصلا مناسب چهره جمهوری اسلامی نیست و به تدریج طبقه متوسط ما هم دارد از بین می‌رود و می‌رود به سمت طبقات پایین‌تر و نرخ بیکاری هم همین طور است واقعا نرخ بیکاری ما بالا است، چون من دیدم دوستان اعلام کردند نرخ بیکاری آمده ۷ درصد این اطلاعات درست نیست، بخاطر اینکه ما نرخ مشارکت را اصلا به آن نگاه نمی‌کنیم یعنی خیلی از افراد هستند که دیگرامید پیدا کردن کار را از دست دادند و جزء جمعیت فعال برای مشارکت اقتصادی نیستند، بنابراین شما نگاه بکنید از ۹۸ تا حالا کلا ۴۰۰ هزار تا به اشتغال...

آینده برای فعال اقتصادی باید پیش‌بینی‌پذیر باشد

سوال: آمار شما در نرخ بیکاری الان چند است؟

همتی: الان نرخ بیکاری به نظر من اگر با همان نرخ مشارکت سال ۹۸ حساب کنید قبل از کرونا، اگر با آن حساب کنیم نرخ بیکاری ما الان ۱۳ درصد است ولی ما، چون آمدیم با نرخ مشارکت فعلی حساب می‌کنیم نرخ مشارکت فعلی الان شده ۴۱ درصد، در حالی که آن زمان بوده ۴۴ درصد، وقتی نرخ مشارکت پایین می‌آید شما احساس می‌کنید که نرخ بیکاری پایین آمده، نیامده، بیکاران ما بیشتر شدند، بنابراین من فکر میکنم اگر این سه چهار تا موضوع را ما به طور جدی پیگیری نکنیم، چون من می‌بینم بعضی زمان‌ها دوستان می‌گویند اسب زین شده به این دولت تحویل دادیم چه اسب زین شده‌ای؟

شما که الان روی تورم ۴۰ درصد هستیم، روی نرخ ارز ۶۰ تومانی هستیم، کسر بودجه ۲۰-۳۰ درصدی داریم، نرخ بیکاری ۱۲-۱۳ درصدی داریم و رشد اقتصادی ۴ و نیم درصدی که البته خوب است، ولی خیلی بیشتر ما هدفمان ۸ درصد است الان برنامه هفتم گفته که تا پایان امسال ما باید چقدر رشد داشته باشیم؟ ۸ درصد، الان نیمه سال است من برآوردم این است که تا پایان سال بین ۳ تا ۴ درصد یعنی زیر ۴ درصد بشود برآوردی که دوستان کردند مشخص است، سال گذشته که بالاخره رشد صادرات نفت و این‌ها بیشتر بود کلا شد ۴ و نیم درصد، غیرنفتی مان ۳ و ۶ دهم درصد شد.

بنابراین این چالش‌ها یکی مثلا چالش تجارت خارجی ما بود، تجارت خارجی ما فقط سال ۹۵ و ۹۷ مثبت بود، تجارت غیرنفتی را عرض می‌کنم و بقیه سال‌های دهه ۱۵ سال گذشته منفی بوده و متاسفانه طی حداقل دو سه سال گذشته بخصوص سال پیش ما به منفی ۱۷ میلیارد دلار رسیدیم یعنی کسری پیدا کردیم و اگر این ادامه پیدا کند و راهکاری برای آن پیدا نکنیم که حتما پیدا می‌کنیم باعث می‌شود که شما درآمد نفتی ات هم صرف واردات شود و نمی‌توانید برای توسعه کار کنید و این معضلی است و این‌ها چالش‌های مهمی است چالش‌های دیگری هم هست ولی این ها، چون مهم است ما در وهله اول باید به این‌ها برسیم و دولت چهاردهم این عزم را دارد که انشاالله این را به طور جدی وارد بشود.

ما هم آمدیم آبرو و یافته‌های علمی و تجربه و همه چیزمان را گذاشتیم که برای کشورمان کار کنیم و فکر می‌کنم انشاالله با همتی که مسئولین خواهند داشت من یک نکته را هم بگویم، الان همه راجع به وفاق ملی صحبت می‌کنند، من معتقدم وفاق ملی مهم‌ترین بحثی است که الان در کشور مطرح می‌شود، مقام معظم رهبری هم به شدت روی این تاکید دارند و پیگیری می‌کنند که این ارتباط بین قوا واقعا وجود داشته باشد بین نیروهای مختلف، من می‌گویم این وفاق ملی باید در صحنه اقتصاد هم اتفاق بیفتد یعنی همه باید کمک کنند، الان به اندازه کافی تحریم کشورمان را اذیت می‌کند ما دیگر نباید درداخل واقعا ناهماهنگی‌ها و یا اختلاف نظرها باعث شود که ما از مسیر یکپارچه‌ای که به سمت حل مشکلات اقتصادی خواهیم داشت، رهبری فرمودند امسال مهم‌ترین موضوع اقتصاد است، کوتاه مدت معیشت مردم است ما وظیفه داریم بنشینیم این کار را انجام بدهیم و انشاالله این کار را انجام میدهیم من نسبت به آینده خیلی امیدوارم و مطمئنم که این گره‌ها را انشاالله باز می‌کنیم و می‌رویم به سمت این که گشایش‌های خوبی در امور اقتصادی ایجاد بکنیم.

خبر تسهیلات ازدواج وارونه نمایی شد

سوال: اگر اجازه بفرمایید من راجع به همین موضوعاتی که فرمودید و چالش‌هایی که مطرح فرمودید راجع به ساز و کارها و برنامه‌های اجرایی خواهم پرسید، اما به لحاظ خبری، چون این خبری که الان می‌خواهم سوال بکنم اخیرا خیلی مطرح شده این را بپرسم، پیگیری کنم بعد برویم سراغ موضوعات دیگر، شما اخیرا در جلسه‌ای که با مدیران بانک‌ها داشتید به وام ازدواج که اشاره کردید بنا شده یا ظاهرا اعلام کردند که یک بخشی از این وام به صورت غیرنقدی اعطا شود آیا شما چنین چیزی اعلام کردید؟

همتی: نه، به نظر من بعضی از دوستان بی انصافی کردن در انعکاس خبر، من در مجلس هم اتفاقا این را توضیح دادم مورد استقبال نمایندگان محترم امسال آمدند بهرحال مجلس محترم آمده قانون بودجه آوردند که باید سقف وام ازدواج بشود ۳۰۰ میلیون، قانون تکلیفی است که به بانک‌ها دادند یعنی ما نسبت به سال گذشته تقریبا دوبرابر شده، در حالی که رشد منابع قرض الحسنه‌ای که باید این‌ها را پرداخت بکند اصلا ۲۰ درصدهم نیست، طبیعی است که بانک‌ها محدودیت منابع پیدا می‌کنند الان ۳۰۰ هزار نفر در صف وام هستند، یعنی ۳۰۰ هزار می‌شود ۹۰ هزار میلیارد تومان، خیلی‌ها هستند از سال گذشته از اوایل سال در صف هستند و معلوم هم نیست کی برسد.

آن چیزی که من گفتم اصلا این نبود که بخواهیم بخشی از آن را غیر نقدی بگوییم، ما که در قانون دخالت نمی‌کنیم قانون همین است و پرداخت می‌کنند و موظف هم بانک‌ها هستند که پرداخت کنند من گفتم ممکن است در بین این‌ها کسانی باشند که این وام را می‌خواهند برای خرید لوازم خانگی بروند سر خانه و زندگی شان با زوج‌های جوان، گفتم اگر این باشد ما می‌توانیم یک طرحی از بانک‌ها بخواهیم طراحی بکنند حتی بیشتر از ۳۰۰ میلیون، اگر الان ۳۰۰ میلیون است بگوییم ۴۰۰ میلیون بشود، شما بیایید اگر واقعا می‌خواهید برای سر و سامان دادن زندگی تان یخچال بخرید، گاز بخرید، فرش بخرید، امکاناتی که وجود دارد قراردادهای بانک‌ها دارند، شما که عجله دارید می‌خواهید این کار را بکنید می‌توانید خارج از نوبت بیایید این را بگیرید و بروید.

سوال: پس به آن وام دست نزنند.

همتی: نه وام نه، منعکس کردن شان وارونه بود، من از این طرف گفتم، نه وام که سرجایش است و بانک‌ها هم گفتم اولویت بدهند و باید هم این کار را انجام بدهند.

سوال: یک موضوعی که اتفاق می‌افتد راجع به محدودیت منابع که شما اشاره کردید که کاملا هم حرف درستی است در مقام قیاس که برنامه خبرهایی که اخیرا منتشر شده که بانک‌ها چقدر به کارمندان خودشان وام دادند می‌گویند اگر منابع ندارند چرا به خودشان این قدر وام می‌دهند ولی به بقیه این طور است؟

همتی: در بانک‌ها یک بخشی جمع شونده است و از گذشته دادند، اولا بانک‌ها قرض الحسنه به کارمندان شان نمی‌دهند و نرخ سود دارد و سود از ایشان می‌گیرند، الان یادم نیست ده درصد یا بالاتر از ده درصد است، این یک؛ ثانیا بالاخره آنها هم بر اساس یک آیین نامه و مقرراتی دارند پرداخت می‌کنند مقرراتی که سال‌ها وجود داشته و این هم بگوییم بالاخره کارمندان زحمتکش بانک هم بالاخره یک حق و حقوقی دارند.

ما نمی‌گوییم که جداگانه از مردم باشند بالاخره ۶ صبح می‌آیند سر کار، تا آخر وقت در تعطیلی، برف و سرما همیشه باید سر کار باشند و حتی یک دقیقه نمی‌توانند بیکار باشند و باید پشت باجه باشند و کار کنند، ما از آنها هم باید دفاع کنیم همین الان وضعیت را شما نگاه نکنید چند تا بانک خصوصی ممکن است شرایط پرسنل شان خوب باشد، بانک‌های دولتی هم همین مشکل را دارند بالاخره چندین سال ما تورم ۴۰ درصدی حقوق آنها هم مثل بقیه کارمندان ۲۰-۲۲ درصد رشدکرده، خواهش من این است که اصلا این مسائل را با هم نباید قاطی بکنیم وظیفه دارد طبق قانون وام ازدواج را پرداخت بکنند، آن هم یک بخشی از مقررات شان است که باید انجام بدهند، این نیست که این را بردارند و تخصیص بدهند به کارمندان شان، به نظر من یک مقداری بزرگنمایی شده و ما باید هر چیزی را در جای خود ببینیم.

مثلا این را هم می‌توانیم بگوییم بالاخره الان دولت کسر بودجه دارد الان خیلی اوراق هایش را دارد می‌دهد به بانک‌ها، منابع مهمی از بانک‌ها هم دارد می‌رود برای دولت‌های سال گذشته هم رفته، بانک‌ها تحت فشارند الان مقرراتی که بانک مرکزی برای بانک‌ها گذاشته ترازنامه شان را محدود کرده، وقتی شما ترازنامه ات محدود باشدیعنی در سال بیشتر از یک حدی نمی‌توانید وام بدهید و اگر بیشتر از یک حدی وام بدهید جریمه می‌شوید از سپرده قانونی، یک محدودیت‌هایی ما خودمان گذاشتیم برای بانک‌ها و بعد هم فشار می‌آوریم می‌گوییم این تکلیف‌ها را انجام بدهید.

آنها هم نمی‌توانند خواهش من این است که یک مقدار با رعایت انصاف به آنها نگاه بکنیم ولی باز من این جا تاکید می‌کنم وام جوانان بخصوص آنهایی که برای ازدواج می‌خواهند، برای فرزند آوری تعیین شده تاکید مقام معظم رهبری هم بوده همین اخیرا هم در دیدارشان فرمودند موظف هستند بانک‌ها در اسرع وقت انجام بدهند و حتما هم من پیگیری خواهم کرد که این مشکل حل بشود، ولی این که مثلا بیاییم یک خبری بدهیم که من نگفتم و تحریف بکنیم این ناامید کردن جوانان است این خدمت نمی‌کنیم به جوانان اصلا من فکر می‌کنم طی دیروز و امروز کلی جوانان نگران شدند. نه اصلا چنین چیزی نیست هر کس نخواست می‌رود وام خودش را می‌گیرد مشکلی ندارد.

سوال: شما صحبت از رشد اقتصادی کردید و این تکلیف برنامه هفتم هم هست تحقق رشد ۸ درصدی، با چه ساز و کاری به این رشد خواهیم رسید با توجه به این که جنابعالی فرمودید بالاخره عقب هم هستیم.

همتی: قانون خودش مشخص کرده قانون گفته که رشد اقتصادی ۸ درصد باید ۲ و ۸ دهم درصد آن باید از بهره وری باشد بهره وری کل یعنی بهره وری سرمایه و نیروی انسانی و مدیریت و تکنولوژی مجموع این‌ها باید ۲ و ۸ دهم درصد رشد کند ما در یک سال‌هایی در دو دهه گذشته یا منفی بوده یا صفر بوده، بهره وری ما خیلی کم رشد کرده، اخیرا هم رشدی داشته ولی خیلی آنقدر جدی نبوده که بتواند تاثیر اساسی بگذارد، ما اگر این را نتوانیم ساز و کاری برایش پیش بینی کنیم و برنامه ریزی کنیم یک راه آن این است که شما این سهولت ایجاد کنید درفضای کسب و کار، سهولت ایجاد کنید در سرمایه گذاری، یعنی تشویق بکنید، پیش بینی پذیر بکنید اقتصاد را و مردم بیایند سرمایه گذاری کنند و بهره وری این جور بالا می‌رود.

شما اگر بهره وری را نتوانید بالا ببرید اگر سه درصد را کم کنیم رشد هدف می‌شود ۵ درصد حداکثر، تازه آن ۵ درصد هم باز من می‌گویم، چون منابع محور است ما باید بتوانیم سرمایه گذاری‌های مولد را تشویق کنیم سرمایه گذاری مولد چگونه تشویق می‌شود به شرطی که شما تورم بالا نداشته باشید نوسان نرخ ارز نداشته باشید پیش بینی پذیر باشد اقتصاد شما و مردم بروند بدانند که سه سال حداقل مقررات شما تغییر نمی‌کند.

شما صبح بلند می‌شوند فعالین اقتصادی می‌بینند نرخ خوراک عوض شده، صبح بلند می‌شوند می‌گویند نرخ قیمت گذاری شده در ارتباط با فلان کالا، خب معلوم است نمی‌آید سرمایه گذاری کند عقل اقتصادی ایجاب می‌کند شما آینده را بتوانید پیش بینی کنید من الان یک جمله‌ای بگویم همین امروز من نگاه کردم در واقع پی سی‌ای که اعلام می‌شود آمریکا یعنی شاخص قیمت‌ها را که اعلام می‌کنند بر مبنای آن بانک مرکزی می‌آید نرخ بهره اش را تغییر میدهد ماهانه گزارش می‌شود این‌ها دقیق دارد پیش بینی می‌شود یعنی اقتصاد دقیق مانند ساعت دارد کار می‌کند ما داریم به مردم می‌گوییم بیایید پول تان را ببرید در بورس و بعد فردا صبح یک مقرراتی می‌گذاریم که مردم و همه مشکل جدی پیدا می‌کنند.

سوال: شما چه کار خواهید کرد که این اتفاق نیفتد؟

همتی: شما بورس را می‌فرمایید؟

باید اعتماد را به بورس برگردانیم

سوال: بحث پیش بینی پذیری در ماده ۲۴ و ۳۴ قانون بهبود فضای کسب و کار

همتی: پیش بینی پذیری این است که حتما با دوستان در تیم اقتصادی هم رای هم هستیم و صحبت هم کردیم باید برویم به این سمت که در اقتصاد ثبات ایجاد کنیم و یکی از عواقب این بی ثباتی در تصمیم گیری‌ها دخالت‌های دستوری در اقتصاد و رانت‌های اطلاعاتی که متاسفانه وجود دارد عمدتا هم بخاطر همین قیمت گذاری‌های دستوری اتفاق می‌افتد.

مهم‌ترین محل نگاه سرمایه گذاران بازار سرمایه و بورس است، ما نااطمینانی ایجاد کردیم مثلا یکی از اهداف ما این است که این اعتماد را به بورس برگردانیم و برگرداندن شان هم یک چند مجموعه‌ای از اقدامات است که باید انجام بدهیم، من در این جا خواهم گفت و می‌گویم اگر تصمیماتی بخواهد گرفته شود که تصمیمات میان مدت سرمایه گذاران در بورس و ... را تحت تاثیر قرار میدهد حتما با آن مخالفت خواهم کرد و باید این اعتماد را برگردانیم و اگر برنگردانیم اصلا رشد اقتصادی ۸ درصد معنا نخواهد داشت، ما که نمی‌توانیم همه چیز را از بازار پول تامین مالی بکنیم، الان بالای ۹۰ درصد تامین مالی ما از بازار پول است و میزان کمی از بازار. طبیعی است وقتی شما بازار سرمایه تان بی اعتماد بشوند مردم، صبح بلند شوید یک دفعه نرخ بهره را ۵۰ درصد اضافه کنید خب معلوم است همه چیز ما به هم می‌ریزد.

سوال: الان راجع به بورس، چون خیلی‌ها نگرانی دارند؟

همتی: همین را می‌گفتم، می‌گویم ما نباید تصمیماتی بگیریم که کسانی که تصمیم گرفتند کسانی که بیایند در بورس سرمایه گذاری کنند، ریسک شان نباید بالا برود و متاسفانه این اتفاق افتاده است، پس ما الخلق الساعه و چه در بازار پول و چه در قیمت گذاری محصولاتی که در بورس عرضه می‌شود، همه اش مضر است، تلاش می‌کنیم که این‌ها را ان شاءالله برداریم و اجازه دهیم مردم با طیب خاطر بیایند سرمایه گذاری کنند، این تصمیمات است که متاسفانه دولت نمی‌خواهم بگویم که دلیلش چه بود ولی مطمئنم که اثر منفی اش گذاشته است، سود میانگین شرکت‌های در بورس از ۲۴ درصد از آخرین اطلاعاتی که من ندارم، فردا دقیقش از دوستانم می‌گیرم حدود ۱۲ درصد شده است تقریبا نصف شده است ما می‌رویم به این سمت که اعتماد را به بورس برگردانیم و من سر قضیه بورس در دولت پافشاری خواهم کرد و ایستادگی خواهم کرد که ان شاءالله حادثه‌ای که در بورس اتفاق افتاد دیگر اتفاق نیافتد.

سوال: شما در جلسات رای اعتماد اشاره کردید قانون بهبود کسب و کار و صدور مجوزهای کسب و کار پیگیری خواهید کرد که اجرا شود

همتی: یکی از مسائلی که پیش بینی پذیر نیست اشتغال فضای کسب و کار است در کشور ما مجوز قبل از عملیات است و همه فشارها را می‌آوریم اول و بعد از عملیات ول می‌کنیم، در بیمه و در بانک و فعالیت‌های مختلفی که در جامعه، شرکت تاسیس شد مجوز می‌دهیم. آن قدر قبلش اذیت می‌کنیم که هر کس بخواهد یک کارگزاری بزند، یک شرکت بیمه بزند یا یک مجوز سرمایه گذاری بگیرد، شش ماه یک سال طول می‌کشد ولی وقتی که تاسیس می‌شود دیگر نظارت پیش از اقدام لازم است، این مهم است در کشور، من سیاستم این است که این کار را برویم به این سمت به حداقل برسانیم و قانون تسهیل فضای کسب و کار به طور کامل اجرا کنیم.

بندهای مهمی دارد که اجرا خواهیم کرد و تلاش می‌کنیم که در تلاش باری کارهای خلاقانه برای مردم فراهم شود.

مسئول تورم بانک مرکزی است.

سوال: یک موضوعی که مردم در سفره شان احساس می‌کنند بحث تورم است، یکی از چالش‌هایی است که برای آن برنامه ریزی کردید مشخصا در حوزه تورم چه کردید؟
همتی: حوزه تورم برعهده بانک مرکزی است که ما کمک می‌کنیم که بانک مرکزی به وظیفه اش عمل کند، کمک دولت و وزارت اقتصاد به کنترل تورم یکی کنترل کسر بودجه است و یکی ناترازی بانک هاست که الان می‌بینم که نظر دادم به دوستان که اگر این دو تا را حل نکنید تورم را نمی‌توانید کنترل کنید، ناترازی بانک‌ها خیلی زیاد شده است و همین امروز شنیدم که عملیات ریپو رسیده است به ۲۹۰ هزار میلیارد تومان ریپو یعنی اوراق است دولت به آن‌ها داده ببرند به بانک مرکزی و عملا پایه پولی می‌رود بالا و یا برخی بانک‌ها ناتراز شده اند، الان کفایت سرمایه بعضی از بانک‌های بزرگ منفی است معنا ندارد یک بانک الان یک در دنیا کفایت سرمایه یک بانک زیر هشت درصد بیاید اصلا تعطیل می‌کنند.

ولی ما، چون عمدتا دولتی هستند و پشتوانه دولتی است می‌گوییم دولتی است ولی معنا ندارد که بانک اصلا سرمایه برای عملیات بانکی نداشته باشد و اگر این را نتوانیم حل کنیم فشار تورمی خواهد بود یعنی فشار نقدینگی ناشی، حالا نقدینگی اگر به سمت بخش‌های مولد برود و بتواند تولید خوبی برای کشور داشته باشد که نمی‌رود، من می‌دانم نمی‌رود پس بنابراین می‌رود هزینه جاری دولت، الان این می‌شود و کسر بودجه را داریم تامین می‌کنیم از طریق دولت، کسر بودجه زیاد است و نمایندگان باید به این نکته توجه کنند، وقتی خرجت بیشتر از دخلت باشد یعنی چک بی محل را پاسخ کند، بانک مرکزی نباید چک بی محل پاسخ کند، من از استدلال بانک مرکزی دفاع خواهم کرد و دولت باید حل کند، ما از روزی که آمدیم سرگرم این هستیم که این کسر بودجه را بتوانیم کم کنیم و اقداماتی کردیم و امیدوارم بخش قابل توجهی را تا پایان سال جمع کنیم و امسال را رد کنیم تا بودجه سال آینده با تنظیم بهتر و با توازن بیشتری بین درآمد و هزینه انجام دهیم و این‌ها کمک به تورم می‌کند.

البته شوک‌هایی باعث تورم شود، مثل شوک ارز که آن‌ها عامل تورم هستند، امیدواریم این اتفاقات نیافتد و ما روزهای آروم تری را در ماه‌های آینده داشته باشیم و بتوانیم کنترل بیشتری داشته باشیم.

سوال: تا پایان به نرخ ۳۰ درصد در تورم برسید؟

همتی: من نمی‌توانم راجع به نرخ صحبت کنم باید مسئولین بانک مرکزی صحبت کنند تورم برای نفع مردم و اضافه نکردن به کاهش قدرت خرید مردم کنترل شود.

سوال: بحث هماهنگی تیم اقتصادی دولت است و دولت پاسخگو است و مجلس سوال می‌کند و پاسخ می‌دهد ولی بانک مرکزی خوب سازوکار پاسخگویی این چنینی در مجلس ندارد، این هماهنگی چگونه اتفاق می‌افتد؟

همتی: برنامه دولت همین است و قرار شده است در ستاد اقتصادی دولت این مسائل هماهنگی شود و طبیعتا در تمام این تیم اقتصادی فقط وزیر اقتصاد به مجلس پاسخگوست و در تنظیم سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی و اقدامات اقتصادی باید بلاخره وزارت اقتصاد نقش محوری کلیدی داشته باشد و حداقل قانع باشد در مورد سیاست‌هایی که دارد اتفاق می‌افتد.

چه در بازار سرمایه و چه در بازار ارز، چه در بازار پول و چه در بودجه همه این‌ها نقش مهم داشته باشد و الان هم الحمدالله هست و در واقع این تفاهمی که ما کردیم و بر همین اساس این کار را شروع کردیم و ان شاءالله این روند هماهنگ را ادامه خواهیم داد.

سوال: این بحث بودجه و ناترازی در ردیف درآمدی می‌دانید که محقق نمی‌شود؟

همتی: بخشی نفت است، نفت الان به آن حدی که باید برسد، نرسیده است، از آن چیزی که پیش بینی شده است، دوم واگذاری خصوصی سازی است که یک مقدار عقب ماندیم در این زمینه، مالیات یک مقدار عقبیم، آن چیزی که وزارت اقتصاد هزار و صد همت بود ولی مجلس هزار و صد همت دیگر هم اضافه کرد؛ که این ممکن است ما یک مقدار خلاء داشته باشیم البته با توجه به حوادث دو – سه ماه گذشته یک افت و بلاتکلیفی که در دولت حاکم بود یک مقدار درآمدهای مالیاتی نسبت به هدف بودجه کند بود ولی دوستان مالیاتی قول داده اند که این شتاب را بیشتر کنند و امیدواریم از این ناحیه کسری نداشته باشیم و تلاش می‌کنیم به نحوی تا پایان سال به حداقل برسانیم این کسری را و خیلی امیدوارم این اتفاق بیافتد.

عدالت مالیاتی را همزمان با شناسایی فراریان مالیاتی دنبال می‌کنیم

سوال: شما افزایش درآمدهای مالیاتی را از راه‌هایی که افزایش پایه‌های مالیاتی و جلوگیری از فرار مالیاتی پیش بینی می‌کنید؟
همتی: سامانه مودیان مالیاتی و سامانه پوزهای پایانه‌های فروشگاهی انجام می‌دهیم و این‌ها را تکمیل می‌کنند و خیلی خوب شده است و این خودش کمک می‌کند افزایش درآمدهای مالیاتی و ما دنبال عدالت مالیاتی و جلوگیری از فرار مالیاتی هستیم، فرار مالیاتی زیاد است و به طور جدی در دستور همکاران ماست در حوزه مالیاتی.

یک نکته مهم که به تولید باید فشار آورد، من همیشه می‌گویم هدف سازمان مالیاتی فقط کسب درآمد نیست تنظیم گر اقتصاد باید باشد و اخیرا از این ماه شروع کردند ۵ درصد مالیات واحدهای تولیدی را کم کنند، البته مصوبه قانونی بوده است و فکر می‌کنم یک چیزی نزدیک ۵ همت از مالیات برگردانده می‌شود، مالیات تولیدکننده‌ها و البته از مسیرهای دیگر همکاران جبران می‌کنند.

سوال: الان سهم مالیات از جی بی پی چقدر است؟

همتی: تقریبا نزدیک ۷ درصد است میانگین جهانی اش ۱۵ درصد است، ما یک چیزی داریم به اسم نفت، نفت دارایی سرمایه ماست که می‌فروشیم. یعنی در واقع این از حقوق مردم است که دولت می‌فروشد و آن هم یک نوعی مالیات است و نمی‌توانیم هم نفت بیاوریم و هم مالیات خیلی وحشتناک ببریم بالا، کشورهایی که نفت ندارند میانگین شان ۱۵ درصد است نسبت به جی بی پی ولی ما، چون نفت به بودجه کمک می‌کند ما یک مقدار کمتر.

نبودن در FATF تعامل بانک‌های ما را محدود کرده است

سوال: شما هدف گذاری دارید که به این عدد مشخص برسید؟

همتی: هدف گذاری نفت بیاوریم بالا و هزینه جاری را، نفت باید برود برای پروژه‌های عمرانی و چیزی که از زمین ما نسل‌های آینده هم هست حتما به پروژه‌های عمرانی، شرایط فعلی و تحریم و فشارهایی که وجود دارد، بعضی‌ها می‌گویند از تحریم نترس، تحریم چرا ترسی ندارد، بلاخره شتاب توسعه مارا کند کرده است، تحریم قدرت رقابتی در بین کشورهای منطقه را تحلیل می‌برد.

ارتباطات بانکی مارا با نبودن در گروه اقدام اف‌ای تی اف، اقدام مالی اف‌ای تی اف باعث شده است که مثالی که دوستان می‌زنند شما یک موقع است که در اف‌ای تی اف مثل فیفاست شما بین المللی بازی می‌کنید یک وقت است در تیم محلی و در داخل یک تیم محلی بازی می‌کنید، ما نمی‌توانیم بانک‌های کوچک کار کنیم باید با بانک‌های بزرگ کار کنیم که این‌ها می‌خواهند که روابط برقرار کنند با اف‌ای تی اف که باید تفاهم کنیم که براساس منافع ملی باید این کار را بکنیم و این فشار روی اقتصادی می‌آورد که نمی‌توانیم ول کنیم و حتما پیگیری کنیم و تلاش کنیم و روی این متمرکز خواهد بود ولی می‌گوییم که این هست دلیل بر این نیست که ما مشکلات مان را ول کنیم به حال خودش و با فرض این تحریم باید چالش‌ها مقابله کنیم و حکمرانی اقتصادی ما غلط است.

این که صبح بلند شویم قیمت خوراکی و قیمت عرضه در بورس این، قیمت اتومبیل این، قیمت ارز این، سال گذشته به خاطر اختلاف نرخ ارز چقدر رانت داده باشیم خوب است، من محاسبه کردیم، رانتی که در اختلاف نرخ ارز دادیم هزار و هفتصد همت بوده است که به اندازه بودجه رانت دادیم، آیا قیمت‌ها آمده است پایین نه، قیمت‌های بازار با چه نرخی خرید و فروش می‌شود، با ۶۰ تومن بالاتر.

سوال: با اصلاح ارز چند نرخی چکار خواهید کرد؟

همتی: حتما با کمک بانک مرکزی به تفاهم برسیم که این‌ها را نزدیک کنیم اصلا چرا تجارت ما سال گذشته ۱۷ میلیارد کسری داشته باشد به خاطر این

که اختلاف حواله نیما با بازار آزاد باعث شده است که صادرکننده‌ها ارزش گذاری پایین و واردکننده‌ها ارزش گذاری بالا و وسطش هم دلال و صرافی تقسیم می‌شود و جیب مردم نمی‌رود و قیمت با قیمت نهایی اتفاق می‌افتد و حتما این‌ها را اصلاح می‌کنم و اراده آقای رئیس جمهور و تیم اقتصادی این است.

یکی نوشته بود که منظور همتی این است که قیمت برود بالا، نه تجربه خودم می‌گویم من اواخر ۹۲ و ۱۴۰۰ این کار را کردم و نیما را به بازار آزاد نزدیک کردم و با نزدیک کردن هم بازار آمد پایین، نیما یک مقدار آمد بالا و بازار آمد پایین، برای این که شما سفته بازی را سرکوب می‌کنید و عملا بازار می‌آید پایین و دیگر التهابی وجود ندارد من می‌گویم همیشه می‌گویم از پایین دخالت بکنید، نرخ را بخواهید پایین نگه داریم عملا اجازه به سفته بازی دادید و این‌ها قابل حل است و در تیم اقتصادی با همکاری بانک مرکزی و دوستان فعال در بازار و پول حل خواهیم کرد.

جامعه تحمل شوک‌درمانی ندارد

سوال: راجع به ارز ترجیحی؟

همتی: ارز ترجیحی امروز امام جمعه موقت تهران اعلام کردند که هزینه سنگین دارد ولی کار خوبی است، هزینه سنگینی دارد و نمی‌توانیم راحت صحبت کنیم و اثر مثبت هم ندارد، چون همان که حذف کردیم ۲۸ درصد الان شده است ۶۰ و عملا ارز ترجیحی فاصله اش وجود دارد، باید اولا مدیریت کنیم این را و محدود کنیم در سبد کالاهای اساسی مردم نه این که هر کالایی ما آن قیمت شود و نظارت کنیم که به دست مردم با آن قیمت برسد اگر قرار باشد به این قیمت نرسد و مردم مرغ با قیمت آزاد بگیرند

سوال: یعنی ارز ترجیحی روی کالاهای اساسی برمی گردد؟

همتی: هستش الان

سوال: آن بخش که حذف شده بود؟

همتی: نه من ۴۲۰۰ گفتم، ۲۸ و ۵۰۰ سرجاش می‌ماند و فقط یک مقدار می‌شود محدودتر و هدفمندترش کرد و الان در موقعیتی نیستیم که سبد کالای اساسی مردم آسیب برسد و به نظر من این کارها اصلا کلا من خودم معتقدم ما کارهایی که شوک آور باشد در اقتصاد الان نباید بکنیم و جامعه هم تحمل این را ندارد، در همه زمینه ها، در بنزین هم و در جاهای دیگر، آن‌ها راهکارهای خاص خودش را و باید بشینیم راهکارهایی پیدا کنیم که بحث ناترازی آن‌ها کاهش دهیم.

سوال: بحث ناترازی بنزین با سیاست‌هایی که دنبال می‌کنید چیست؟

همتی: این که بحث الان بنزین مصرف می‌شود ولی بحث‌های خوبی کارشناسی می‌کنند، نرخ بنزین بشود بین المللی آیا اتومبیل به قیمت بین المللی می‌فروشید، خودروی ۲۰ هزار دلاری را ۵۰ هزار دلاری می‌فروشید، آیا ماشین‌های ما کم مصرف هستند یعنی انرژی سیو هستند، نه، آیا قدرت خرید مردم، من می‌گویم این‌ها با هم یک پکیج است و اگر این کار را نتوانیم بکنیم عملا باید یک صدمه دیگر به قدرت خرید مردم می‌شود، خیلی راحت به آن نگاه نکنید، بعضی‌ها می‌گویند بنزین را بکنید مثل منطقه که قاچاق نشود، بله این یک بحث است، بحث دیگر اثر تورمی که نمی‌شود کتمان کرد.

سوال: راهکار شما چیست؟
همتی: ما راجع به آن جمع بندی نکردیم و صحبت انرژی نشده است ولی در اولین فرصت فکر کنم در یکی – دو هفته آینده می‌شینیم و بحث می‌کنیم و اجازه دهید که دولت راجع به این و طرح‌های مختلف به ما ارائه شده است و براساس تفاهم با مردم و اطلاع رسانی این کار را انجام می‌دهیم که نفع عمومی مردم باشد و شوک بر قیمت‌های جامعه و مردم وارد نشود.

بهترین راه تامین مالی از بازار سرمایه است

سوال: یکی از چالش‌هایی که اقتصاد ما با آن دست به گریبان است بحث تامین مالی در حوزه‌های مختلف، بحث مسکن، در بحث تولید، در حوزه تامین مالی آقای دکتر چه اقدام خاصی انجام میدهید، به ویژه این که عمده تامین مالی از طریق بانکی است؟

همتی: یک قانون جدیدی ابلاغ شده است و دو – سه ماه بلاتکلیف بوده است ولی به طور جدی پیگیری می‌کنیم و مسئولیتش به وزارت اقتصاد و دارایی مجلس داده است ، این قانون تامین مالی بسیار مهم و مفصل است و ما باید حتما برای تولید غیر تورمی یعنی تامین مالی غیر تورمی برای تولید اقدام جدی را شروع کنیم.

چند روز پیش در ستاد اقتصادی دولت این ماموریت به وزارت اقتصاد داده شده که برنامه رشد بدون تورمی یا تامین مالی بدون تورمی را ارائه دهد به دولت و به طور جدی از این هفته مشغول خواهیم شد که این را آماده کنیم.

ولی باز گفتم یکی از راه‌هایی که ما باید تامین مالی را بتوانیم انجام دهیم این است که فشار به بانک‌ها نیاوریم، بانک‌ها یک طرحی من دارم که دیروز اعلام کردم، بانک‌ها باید از بنگاه داری خارج شوند و منابع حاصل از خروج از بنگاه داری بروند برای تولید و بانک باید واحدهای تولیدی خوب و با ارزش افزوده بالا ایجاد کند و واگذار کند و این خلاف برنامه هفتم هم نیست و در برنامه هفتم پیش بینی شده است و در این قانون هم پیش بینی شده است و اعتماد را به بازار سرمایه برگردانیم و اگر اعتماد برگردد تامین مالی اصلی از طریق این بازار است.

ولی باز هم این تصور نشود که ما می‌خواهیم دوباره اوراق دهیم باراز و نرخ بهره برود بالا و اصلا خودم موافق نیستم بعضی از دوستان فکر می‌کنند که در شرایط فعلی بالا بردن نرخ بهره باعث کنترل تورم می‌شود و این بحث کنزین هاست، آن‌ها مطرح می‌کنند که مربوط به جاهایی است که بازارهای مالی شان تکامل یافته و حساس اند و بانک‌های شان تراز هستند و استانداردهای بین المللی دارند، خوب در آن شرایط شما تغییرات کوتاه مدتی که در نرخ بهره می‌دهید، تقاضای کل را کاهش داده و باعث می‌شود که فشار تورمی کنترل شود.

ولی ما وقتی که نرخ بهره را بالا می‌بریم فقط بانک‌ها ناتراز می‌شود و فکر می‌کنیم که سیصد هزار میلیارد اوراق سی درصدی دادیم ولی باعث شد همه بانک‌ها نرخ شان بالا ببرند و تامین مالی خیلی سنگین و با نرخ بالا شده است و جواب نمی‌دهد در کشور ما اول بانک‌های ناتراز درست کنیم و این‌ها بحث‌های مهمی است و خیلی سخت و پیچیده است و این هارا می‌گویم احساس می‌کنم که کارهای بسیار سنگینی در پیش داریم ولی می‌شود انجام داد فقط باید اراده باشد و همه کمک کنند و وفاق ملی این است که دولت در این زمینه کمک کنند، چون با سرنوشت و معیشت مردم سروکار دارد.

سوال: تکلیف سیاست‌های کلی برنامه هفتم برای تقویت نقش هدایت و تنظیم گری مالیات در اقتصاد است، برنامه شما که اجرایی سازی مالیات در حوزه سوداگری و سفته بازی و فعالیت‌های غیرمولد چیست؟

همتی: الان یک قانونی در مجلس است که به شورای نگهبان برگشته است راجع به مالیات سی جی دی که ما باید با مجلس محترم بشینیم و به نتیجه برسانیم و همکاران من در سازمان مالیاتی دنبال هستند، ما به اندازه کافی مالیات بر حقوق بگیرها و مالیات بر تولید داریم، ما دیگر نمی‌توانیم در این زمینه گسترش دهیم باید برویم به آن سمت که از فعالیت‌هایی که درآمدهای بالا دارند و زحمت کمتری دارند از آن‌ها بتوانیم مالیات‌های بیشتری کسب کنیم.

سوال: لایحه مالیات بر مجموع درآمد که دولت قبل داده بود؟
همتی: آن هم هست، البته مجموع درآمد مفهومش است که بعضی از مالیات‌ها را لغو کنیم و یک مقدار پیچیده‌تر است و باید هماهنگ شود با سایر سیاست‌های مالیاتی که قبلا تصویب شده است و دارد اجرا می‌شود و آن‌ها باید بخشی اش حذف شود و بخشی با این ادغام شود.